

Déu no existeix

Jordi Castellet i Sala

teòleg i escriptor 649284074

«Déu n'hi do!», va exclamar el papa Benet en visitar Ratisbona el 2006, la universitat on havia ensenyat abans de Roma. «Déu n'hi do! Dues facultats dedicades a una cosa que diuen que no existeix!» I és que a Regensburg, el seu nom alemany, a la sudista Baviera, hi conviuen els catòlics i els protestants, tots cristians, és clar, però compartint el mateix sòl. Com a conseqüència, en aquella universitat hi ha sengles facultats de teologia: una de protestant i una altra de catòlica, cooperant en una total harmonia. Dos programes d'ensenyament, dos pressupostos, dues corporacions de professorat que, en alguns casos treballen plegades: publicacions, conferències, plans d'estudis, estudiants anant d'aquí cap allà. Sempre m'ha causat admiració l'organització globalitzant dels plans d'ensenyament germànics, començant pels belgues, continuant pels alemanys, britànics, holandesos i escandinaus, que inclouen els estudis de teologia dins l'holística universitària.

D'aquesta manera, tots els estudiants acaben cursant alguna de les assignatures teològiques, sigui bíblica, doctrinal o històrica, de manera que no acaben en una ignorància supina d'alguna cosa que, es veu, no existeix, però que acaba ocupant bastant d'espai, no tant sols en el saber, sinó als nostres pobles i ciutats. Quants edificis, espais, noms, topònims, costums i tradicions formen part de la nostra cosmovisió i del transcurs de la nostra vida? Déu no existeix, almenys això alguns diuen i, en canvi, organitza el nostre calendari, les nostres festes i la nostra manera d'entendre el món.

Nogensmenys, Déu ocupa molt de lloc al diccionari, posem pel cas: «Déu et faci bo», quan hom es compadeix d'algú que es creu que va errat i que s'ha de deixar estar. «Déu meu», «Déu no ho vulgui», «Déu t'escolti», «Déu nos en guard», «per l'amor de Déu», «amb l'ajuda de Déu» i, fins i tot, «adéu!» Quina d'aquestes expressions no hem posat als nostres llavis aquests dies? Sigui per llençar un crit d'auxili, una demanda de sentit, una pregunta del per què de tot plegat? Una sol·licitació sobre les causes del sofriment, de la solitud, de l'angoixa o de la mort?

Hem tornat a aprendre a dir «si Déu voll!», com ensenyava l'apòstol Jaume (Jm 4,15). O bé «que Déu hi faci més que nosaltres», perquè humanament no hi trobem solució, perquè sobrepassa les possibilitats disponibles; perquè sentim la feblesa de la pròpia humanitat, que es creia omnipotent, eterna, invencible, però malgrat el que deia Feuerbach (+1872), resulta que tan sols són atributs del Déu veritable i no de l'home concret.

Qui deia allò: «De què li serveix a l'home de guanyar tot el món si es perd o es destrueix a si mateix?» (Lc 9,25). I, en canvi, la humanitat, eterna,

omnipotent i invencible continua excavant la seva pròpia fossa per enterrar-hi els seus cadàvers: la fossa de l'explotació dels més febles (Lc 16,26), de la contaminació de l'ordre creat, la destrucció de la natura, la negació de la vida, els sacrificis humans de la guerra, de la pesta i de la fam, que l'enteniment humà, semblant al diví, en canvi és capaç de vèncer.

«I Déu digué: fem l'home a imatge i semblança nostra, que sotmeti els peixos del mar, els ocells del cel, el bestiar i tota la terra» (Gn 1,26). I encara ens ha de recordar: «ei, que vaig dir "sotmetre" com se sotmeten els amants l'un a l'altre, per amor, per entrega generosa, per ajuda mútua (Ef 5,24), per crear encara un món més gran, més perfecte, més amorós i més humà, on tothom hi tingui cabuda, inclosos els més petits de la creació.»

«Saps què –continua Déu– posaré un termòstat, un avís perquè de tant en tant es dispari i alerti aquests tocats de l'ala, que tot va com Déu vol, que s'ha instal·lat un caos i una injustícia de cal déu, perquè s'adonin que han de corregir el rumb. I no com aquells del Titànic, que no podia enfonsar ni Déu, que abans de sotsobrar, encara cantaven i ballaven com si haguessin de viure sempre, fent negocis i condemnant els més pobres a les bodegues inferiors. "Insensats! Que no sabeu que aquesta mateixa nit us reclamaran la vida i tot això que heu acumulat, de qui serà?" (Lc 12,20).»

Que Déu ens faci bons i un parenostre pels qui van errats. Entendrem els tocs d'alarma? Sabrem adreçar el rumb dels nostres tancaments, obcecacions, egoïsmes i curteses de mira? Podrem corregir les directives consumistes, competitives i tan egoïstes que tan sols ens duen novament al desastre?

Com ha respirat el món en aquestes setmanes de confinaments! Com tot déu ha tornat a escoltar amb plaer el cant dels ocells, els sons del silenci, la magnificència dels cels estrellats, la florida de les tulipes i la grandesa de la creació! I, malgrat tot, el nostre món no s'ha aturat, ha continuat girant cada dia. I a pesar de tot, la Terra ha prosseguit la seva cursa al voltant del Sol. I nosaltres, delerosos, tancats a casa, cuidant els malalts, pregant o procurant que no manqués l'essencial per viure. Hem descobert que no fa falta tant per estar bé, que és possible el creixement zero i que el consum desenfrenat tan sols condueix al deteriorament complet del planeta.

Sí, «sigueu fecunds i multipliqueu-vos, ompliu la terra i domineu-la (Gn 1,28), amb la mateixa sensibilitat, cura i devoció amb què jo mateix l'he posada a les vostres mans», ens continua recordant Déu qui, com va dir el papa, no existeix.